

TARIM
CUMHURİYET HAKK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 20.11.2025
Sayı: 15.202

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

36824

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 18.11.2025

Ayhan BARUT
Adana Milletvekili

Son günlerde Türkiye genelinde peş peşe yaşanan ölümlü gıda zehirlenmesi vakaları, gıda güvenliği krizinin artık halk sağlığını doğrudan tehdit eder boyuta ulaştığını göstermektedir.

Bu ölümler, denetim mekanizmalarının zayıf olduğunu, gıda üretim ve dağıtım zincirinin bütününde ciddi kontrol eksikliği yaşandığını ve risk analiz süreçlerinin etkin işlemediğini göstermektedir. Hazır gıdalardan restoran yemeklerine, okul ve yurt yemekhanelerinden market raflarına kadar geniş bir alanda görülen zehirlenmeler; toplumun her kesimini, özellikle de çocuklar, yaşlılar ve kronik hastalığı olan bireyleri doğrudan risk altında bırakmaktadır.

Kamuoyuna yansıyan vakalar sadece buzdağının görünen kısmıdır. Sağlık uzmanları, Türkiye’de bildirilmeyen veya hastane başvurusuna dönüşmeyen gıda kaynaklı hastalıkların resmi rakamların çok üzerinde olduğunu belirtmektedir. Bu tabloya rağmen denetim sonuçlarının kamuoyuyla yeterince şeffaf paylaşılmaması, riskli firmalara yönelik yaptırımların caydırıcı olmaması ve kayıt dışı gıda imalatının önüne geçilememesi yaşanan ölümlerin zeminini hazırlamaktadır.

Son haftalarda yaşanan bu ölümler, gıda güvenliğinde alarm seviyesine ulaşıldığını açıkça göstermektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın denetim yetkisine rağmen; denetim sıklığının düşük olması, laboratuvar kapasitesinin yetersizliği, riskli ürünlerin geri çağırma süreçlerindeki aksaklıklar ve firmaların izlenebilirlik zincirindeki boşluklar kabul edilemez bir zafiyete işaret etmektedir.

Halk sağlığı için hayati öneme sahip olan gıda güvenliği konusunda gerekli mekanizmaların etkin işletilmesi, yaşanan ölümlerin sorumlularının tespit edilmesi, ihmallerin ortaya çıkarılması ve benzer vakaların tekrar etmemesi için ivedilikle adım atılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Son 5 yıl içerisinde Türkiye genelinde kayıt altına alınan gıda zehirlenmesi vakası sayısı kaçtır? Yıllara ve illere göre dağılımı nedir?
- 2- Son 1 yıl içinde gıda zehirlenmesi nedeniyle hayatını kaybeden vatandaş sayısı kaçtır? Bu ölümler hangi illerde gerçekleşmiştir?
- 3- Toplu yemek hizmeti (okul, kreş, fabrika, hastane, askerî birlik vb.) verilen kurumlarda meydana gelen gıda zehirlenmesi vakalarının sayısı kaçtır? Bu vakalarda en çok tespit edilen virüs türleri nelerdir?
- 4- Gıda zehirlenmesine yol açtığı tespit edilen firmalarla ilgili hangi idari işlemler uygulanmıştır? Kaç hakkında faaliyet durdurma, para cezası veya kapatma kararı verilmiştir?
- 5- Tarım ve Orman Bakanlığı'nın gıda işletmelerine yönelik yıllık denetim sayısı kaçtır?
- 6- Türkiye'de gıda güvenliği analizleri için kullanılan laboratuvar sayısı kaçtır? Bu laboratuvarların teknik kapasitesinin artırılmasına yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
- 7- Son 3 yılda toplu yemek ihalelerinde düşük maliyet nedeniyle hijyen ve kalite standartlarının düşmesiyle ilgili bir çalışma yapılmış mıdır? Bu ihalelerde denetim kriterleri güncellenmiş midir?
- 8- Okul kantinleri, yemekhaneler ve yurtlarda satılan gıdaların denetim sıklığı nedir? Çocuk ve gençlerin sağlığını korumaya yönelik ek bir denetim programı hazırlanmakta mıdır?
- 9- Market ve restoran zincirlerinde son 3 yılda yapılan denetimlerde en sık karşılaşılan uygunsuzluklar nelerdir?
- 10- Kayıt dışı gıda üretimi ve merdiven altı imalathanelerin önlenmesine yönelik Bakanlığınızın yürüttüğü çalışmalar nelerdir? Bu kapsamda kaç işletme tespit edilmiş ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır?